

KONFERENCIA HÍRADÓ

ERÓZIÓS KEREKASZTAL, 2005. MÁRCIUS 17, MTA-FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZET

Az Eróziós Kerekasztal megrendezésének gondolata az 1998. október elsején megrendezett, a „Fiatal kutatók az agrár-környezetvédelemben” című ankét során született. Az első Eróziós Kerekasztal a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézetének Andrássy úti épületében került megrendezésre, 1999-ben, Dr. Huszár Tamás szervezésében. Az Eróziós Kerekasztal 1999 óta vándorgyűlés jelleggel szerveződik: 2001 – Szegedi Tudományegyetem; 2002 – Szent István Egyetemen, Gödöllő; 2003 – Szegedi Tudományegyetem.

A rendezvények célja, hogy az erózióval terepen és/vagy számítógépes modelleken keresztül foglalkozó szakemberek megismerkedjenek egymás munkájával, az ott felmerülő problémákkal, a publikálási lehetőségekkel, a hazai futó programokkal, valamint megmérettessék saját munkájukat, kutatásukat, annak bármely fázisában.

Az idei Eróziós Kerekasztal 2005. március 17-én, 13 órai kezdettel került megrendezésre a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézetében. Idén kibővítettük a korábban elsősorban erózióra vonatkozó témaköröket, így meghívást kapott minden olyan szakember, aki talajvédelem témakörben (defláció, szikesedés, savanyodás stb.) kutat. A kerekasztalon a következő témakörök kerültek bemutatásra: a SOWAP-projekt eddigi eredményei, a vízmosásos erózió felmérése, a felszínborítás hatása a növényi tápanyagok lejtőn történő eloszlására, a hazai eróziós modellfejlesztés időszerű kérdései, defláció terepi mérése stb. Az előadók absztraktjait a Tájökológiai Lapok jelenlegi számában olvashatjuk.

A vendégek között szerepelt az előadókon kívül többek között Dr. Stefanovits Pál (az akadémia rendes tagja), Dr. Berényi-Üveges Judit (BFNTSz), Dr. Tóth Adrienn (MTA-FKI) és Madarász Balázs (MTA-FKI). Dr. Várallyay György (az akadémia rendes tagja) László Péterrel küldte el üzenetét, amelyben üdvözölte a rendezvény megszervezését és a résztvevőket. A kerekasztal következő alkalommal – előreláthatólag – a Magyar Tudományos Akadémia Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetében kerül megrendezésre.

Centeri Csaba

A BESZIVÁRGÁS MÉRÉSÉNEK ÉS MODELLEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

BARTA KÁROLY

Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Kar,
Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék
6720 Szeged, Egyetem u. 2. e-mail: barta@earth.geo.u-szeged.hu

Kulcsszavak: talajerózió, beszivárgás, modellezés, EUROSEM

Összefoglalás: A EUROSEM talajeróziós modellt az 1990-es évek elején dolgozták ki az Európai Unió tagországaiban. A modell európai körülmények között hivatott nyomon követni, illetve előjelezni a talajerózió mértékét. 1998 és 2003 között velencei-hegységi mintaterületen teszteltem a modellt, de kalibrálása néhány algoritmikus és koncepcionális probléma miatt nem történt meg. A modell matematikai háttérének ismeretében lehetőségem nyílt arra, hogy módosítsam a növényzeti és a lefolyási részmodellt. Ezek közül a lefolyási részmodell átalakítása volt nagyobb mértékű. Az egész talaj egyetlen beszivárgási tényezővel történő leírásához képest és a nehezen mérhető paraméterekkel szemben a módosított részmodellben a felső szántott réteg és az eketalpréteg hortoni beszivárgási görbéjével jellemeztem a talajszelvényt. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a módosított modell kizárólag olyan szántóföldi művelés alatt álló területeken alkalmazható, ahol a felső, szántott réteg alatt egy tömődöttebb eketalpréteg jelentkezik. A talaj jellemző vízformáinak ismeretében a beszivárgás matematikailag jól leírhatóvá válik: a felső talajréteg szántóföldi vízkapacitásig történő telítődése után az eketalpréteg kisebb vízáteresztő képessége miatt megindul a visszaduzzasztás a szántott rétegbe, amely – megfelelő intenzitású és hosszúságú csapadékesemény esetén – telítődni fog. A telítődést követően a felszíni lefolyást a lehulló csapadék intenzitásának és az eketalpréteg vízáteresztő képességének a különbsége határozza meg. A lefolyási részmodell programozása a *Maple* nevű számítógép-algebrai rendszerben történt meg. Az első tesztelési eredmények még nem adtak statisztikailag értékelhető adatmennyiséget, de az esetek közel